

Miljøministerens besvarelse af samrådsspørgsmål CU og CV stillet af Miljø- og Planlægningsudvalgets formand Ida Auken

Spørgsmål CU:

Vil ministeren redegøre for, hvilke initiativer regeringen agter at fremlægge til beskyttelse af danskernes drikkevand som følge af den seneste alarmerende rapportering fra GEUS om, at hver fjerde vandværksboring indeholder sprøjtegifte jf. GEUS: Grundvand. Tilstand og udvikling 1989-2008?

Svar:

Det er rigtigt, at resultaterne fra GEUS' rapport om grundvandets tilstand umiddelbart ser negative ud. Det er derfor vigtigt at slå fast, at der helt overvejende er tale om fortidens synder, altså stoffer, som Miljøstyrelsen for længst har grebet ind overfor – enten ved at indføre forbud mod deres anvendelse, eller ved at lægge væsentlige restriktioner på anvendelsen netop for at beskytte grundvandet. Dette fremgår også af rapporten fra GEUS.

En af grundene til, at det måske kan se ud som om, det går den forkerte vej er, at analysemetoderne er blevet meget bedre til at finde pesticiderne i de vandprøver, der tages. Samtidig er prøvetagningen ændret, så der ikke udtages prøver fra det gamle grundvand, hvor der erfaringsmæssigt ikke er pesticider. Derimod analyseres i højere grad på de steder, hvor der tidligere har været problemer. Det betyder, at problemet i dag bliver bedre belyst end tidligere - og resultaterne derfor bliver mere iøjnefaldende.

Det er vigtigt for mig at understrege, at der ikke er nogen sundhedsmæssig risiko forbundet med at bruge det drikkevand, der kommer ud af vores vandhaner, selv om der

bliver fundet pesticider i grundvandet. Drikkevandet overskrider ikke grænseværdien i vores almene vandforsyninger, og udgør ingen fare for sundheden.

Men, det ligger mig meget på sinde at beskytte vores grundvand for at sikre et rent og godt drikkevand samt et godt vandmiljø i naturen. Pesticider hører simpelthen ikke hjemme i grundvandet og drikkevandet! Netop derfor har regeringen indført eller er i færd med at indføre en lang række effektive tiltag, der skal sikre rent vand for fremtiden. Jeg kommer ind på en række af de tiltag i min besvarelse af det næste spørgsmål, som lyder:

Spørgsmål CV:

Vil ministeren, i lyset af at der nu findes rester af sprøjtegift i hver fjerde drikkevandsboring, redegøre for sin holdning til følgende mulige initiativer: Mindst 100 m sprøjtefri zone rundt om vandboringer på landet? Tilbundsgående analyse af giftnedsvivninger i byerne? Indgriben overfor de kommuner, der ønsker at bruge gift igen for at spare penge?

Svar:

I dette spørgsmål er der indbygget tre spørgsmål. Først mit svar på spørgsmålet om:

1) 100 m zoner om vandboringer

Når kommunen giver tilladelse til at indvinde grundvand, kan de i dag fastlægge en 10 meter bred indhegnet sikringszone omkring de almene vandværkers boringer. På baggrund af Grøn Vækst aftalen, vil regeringen til efteråret fremsætte et lovforslag med henblik på at indføre krav om, at der indføres en 25 meter bred pesticidfri beskyttelseszone. Det betyder, at det pesticidfri areal omkring boringerne bliver mere end 6 gange større end i dag. Dermed får vi et effektivt virkemiddel, der umiddelbart giver en væsentlig ekstra beskyttelse af grundvand og drikkevand mod forurening med pesticider.

Og derudover er der stadig mulighed for at kommunerne kan kræve, at der udlægges større boringsnære beskyttelseszoner uden pesticidanvendelse, hvis de vurderer, at der er et konkret behov.

Dernæst blev der spurgt til min holdning vedrørende:

2) Undersøgelse af giftnedsvninger i byerne

Både Miljøstyrelsen og GEUS vurderer, at de pesticider, der i dag findes i grundvandet under byerne, er stoffer, der overvejende skyldes fortidens synder, altså om pesticider, som ikke længere er tilladte.

De pesticider, der i dag er godkendt til brug i byområder, vurderes af Miljøstyrelsen ikke at udgøre en risiko for grundvandet.

Miljøstyrelsen støtter og deltager i et forskningsprojekt på GEUS om risici ved at anvende pesticider i bymæssig bebyggelse. Og jeg har nu taget initiativ til, at Miljøstyrelsen sammen med By- og Landskabsstyrelsen går i gang med en nærmere undersøgelse af resultaterne fra målingerne foretaget i bymæssige områder.

Og endelig spørges der til, om jeg vil:

3) Gripe ind overfor kommuner der går tilbage til at anvende pesticider for at spare penge

Kommunerne er omfattet af en aftale om udfasning af pesticidforbruget – en aftale der hidtil har været en stor succes. Med aftalen har kommunerne vist en meget stor vilje til at reducere pesticidforbruget. Reduktionen i perioden 1995 til 2006 – altså på bare 11 år – er på 90% (fra 13.700 kg aktiv stof til 1.300 kg). Det synes jeg virkelig er en reduktion, der viser, at kommunerne har været parate til at gøre en stor indsats for at beskytte miljøet mod de risici, der altid i nogen grad vil være forbundet med pesticidanvendelse.

Pesticidforbruget på de offentlige arealer – herunder i kommunerne – er blevet opgjort med nogle års mellemrum og bliver opgjort igen for 2010. Hvis det da, eller senere, viser sig, at pesticidforbruget i kommunerne – mod min forventning – er stigende, så vil regeringen overveje at gribe ind med regler og restriktioner for pesticidanvendelse på særligt udvalgte arealer med offentlig adgang. Regeringen er på vej med en ændring af kemikalieloven, der vil gøre det muligt.

Jeg vil slutte af med at nævne nogle af de øvrige initiativer, som regeringen - bl.a. på baggrund af Grøn Vækst aftalen - har truffet beslutning om at iværksætte. Initiativer, som alle er medvirkende til at beskytte vores grundvand mod pesticidpåvirkninger:

Miljøstyrelsens restriktive godkendelsesordning for pesticider fortsættes og styrkes.

Varslingssystemet for pesticider i grundvandet fortsættes også. Systemet følger godkendte pesticiders potentielle udvaskning under reelle danske forhold, så Miljøstyrelsen hurtigt kan sætte ind, hvis et godkendt stof mod forventning viser sig at kunne udgøre en risiko for grundvandet. Hidtil er to stoffer blevet forbudt ved hjælp af resultaterne fra varslingsystemet.

Vi har indført regler om vaskepladser for at reducere forurening fra punktkilder. Der skal med de nye regler etableres vaskepladser med henblik på at sikre, at sprøjter påfyldes og rengøres, uden at det medfører punktkildeforurening.

Jeg vil gerne slutte med at understrege, at selvom vi i mange år fremover må leve med fortidens synder, så har de initiativer, der er indført med den restriktive godkendelsesordning, varslingsystem for grundvandet og senest med kravet om etablering af vaskepladser sammen med de nye beskyttelseszoner sikret, at vi i fremover får en langt bedre beskyttelse af grundvandet.